

Scénář

Život za druhé světové války, aneb dospívání

v koncentračním táboře

Vypráví paní Hana Trávová

My, žákyně Základní školy Jeseniova z Prahy 3, jmenovitě Michaela Staňková, Veronika Martinů, Tereza Šulcová a Zuzana Čumpelíková, jsme měly možnost povídat si s paní Hanou Trávovou a nejen o tom, jak prožívala své dospívání v Terezíně, ale i o bolestných ztrátách, které za druhé světové války utrpěla.

Základní škola Jeseniova

Jeseniova 96/2400, 130 00 Praha 3 - Žižkov

Paní Hana Trávoá se narodila 10. září 1925 v židovské rodině v Boru u Tachova. Tudíž čtrnáct let před začátkem druhé světové války. Nyní je velmi energická devadesátiletá paní. Měla a pořád má velmi ráda sportovní vyžití. Sport jí dodával sílu. Dvacátého listopadu 1942 byla s rodinou – tatínkem, maminkou a mladším bratrem deportována transporty do ghetta Terezín. Roku 1944 byla její rodina bohužel transportována do Osvětimi. V Terezíně zůstala sama, protože se nakazila spálou, což bylo štěstí v neštěstí. Byla osvobozena roku 1945. Poté se vrátila zpátky do Prahy a začala znovu studovat. Po studiu pracovala jako pedagog na Akademii múzických umění a průvodce.

Základní škola Jeseniova

Jeseniova 96/2400, 130 00 Praha 3 - Žižkov

Paní Trávková měla spořádaný život. Svoje židovství brala celá rodina s pýchou. Maminka pocházela z německo-židovské rodiny. Pracovala jako cizojazyčná korespondentka v Karlových Varech. Hovořila čtyřmi jazyky. Tatínek pocházel z Plzně. Byl obchodník s konfekcí. Paní Trávková měla i o šest let mladšího bratra Bedřicha. Koncem třicátých let se rodina přestěhovala do Prahy. Děti židovského původu si mohly hrát jen na hagiborském hřišti a nebo na hřbitovech. Zde potkala Freddyho Hirche, s kterým vyučovala tělocvik. Také na Hagiboru potkala mnoho kamarádek, se kterými je dodnes v kontaktu.

Základní škola Jeseniova

Jeseniova 96/2400, 130 00 Praha 3 - Žižkov

„Měla jsem kamarádku v předškolním věku, jestli se to počítá. To jsme žili v pohraničí a u sousedů byla holčička stejně stará jako já, to byla Němka, ale tenkrát to jsme se nějak, ... to člověku nepřišlo. Ani dětem, ani dospělým, jestli někdo mluví česky nebo německy. Většinou všichni mluvili oběma jazyky, takže to jsem měla kamarádku Němku. A dokonce si dodnes pamatuju její jméno.“

...A jak se jmenovala?

„Jmenovala se Kethe Leshner.“

Po okupaci zvažovala rodina emigrovat do Anglie. To se nakonec neuskutečnilo. Paní Trávová zanedlouho převzala roli rodiče a peníze vydělávala jen ona.

„No to mi bylo asi myslím šestnáct nebo sedmnáct a už jsme delší dobu žili ve složitých podmínkách, ale byli jsme celá rodina ještě pohromadě, takže jsme dostali oznámení, za tři dny nastoupíme do transportu. Takže se musely zabalit věci, což každý už... každý rodič už předem přemýšlel, co tedy vezme, aby děti nezmrzly, a tak a to co člověk unesl, tak si mohl vzít a bylo seřadiště ve Veletržním paláci a tam byli lidé zase tři dny v takových ubikacích kvůli infekci,

Základní škola Jeseniova

Jeseniova 96/2400, 130 00 Praha 3 - Žižkov

jestli nepropukne nějaká infekce, a pak šli na nádraží Holešovice Bubny. Byl vypravený zvláštní vlak a z toho Veletržního paláce se v noci za tmy, aby to nikdo neviděl, šlo tisíc lidí do vlaku a ten jel do Bohušovic tenkrát, do železnice směrem na sever a tenkrát vlak nejezdil ještě do Terezína a odtamtud se šlo asi pět kilometrů pěšky. Takhle to bylo přesně zorganizovaný.“

„No napřed jsem bydlela v místnosti, kde nás bylo asi dvě stě, tedy bydlela. Že jo, byly slavníky na podlaze a potom nás bylo asi čtyřicet takové ty třípatrové kavalce, no bylo to děsně namačkané. Nebylo to jako pionýrský tábor, ale dělaly se tam pro děti i takové věci, které dneska by byly sporné, nebo by vás za to zavřeli, že v rámci té samosprávy tak byl určitý přiděl jídla, to určovali esesáci, že správa to byla, ale jak se to jídlo rozdělovalo, to už bylo věcí samosprávy. Takže děti dostávaly víc jídla a takové, aby vydržely trošku chvíli, ale muselo to jít na úkor někoho, takže takové věci se tam dělaly. A šlo to na úkor, dneska by člověk si říkal, jak je to možné, na úkor těch, kteří už neměli šanci na život, bych tak řekla.“

Základní škola Jeseniova

Jeseniova 96/2400, 130 00 Praha 3 - Žižkov

Mezi lidmi v Terezíně panovala velmi přátelská atmosféra. Lidé si navzájem pomáhali a měli se rádi. Mezi lidmi byla veliká solidarita. Paní Hana Trávová měla v Terezíně mnoho kamarádek a s některými se schází dodnes, jak se říká, jsou si bok po boku.

Paní Hana Trávová měla štěstí v neštěstí. Zrovna, když měla být s rodinou převezena do Osvětimi, náhle onemocněla. Musela ležet na marodce. Když se s rodinou loučila, věděla, že se s maminkou a bratrem vidí naposledy.

„Řekla jsem svému třináctiletému bráškovvi, když si to teď představuju, aby,... mám taková vnoučata. Řekla jsem mu: „A teď se musíš o maminku starat ty.“

Základní škola Jeseniova

Jeseniova 96/2400, 130 00 Praha 3 - Žižkov

Byl to smutný okamžik. A tak tedy zůstala v Terezíně sama. Bez rodiny.

Když skončila válka, Hana Trávová se 4. května vracela do Prahy, kde nikoho neměla. Bylo to pro ni hodně těžké. Dala se ale dohromady s pár děvčaty a přespávaly, kde to šlo. V různých sklepech u nějakých známých. Největší její zážitek po válce byl ten, když přespala jednoho dne u známého, který měl vanu. Nechal ji a jednu bývalou kamarádku v ní vykoupat v horké vodě, v které se nekoupala pět let. Dále ji přijaly kamarádky z házené, kde se o ni staraly. Pak už se postavila na vlastní nohy a žila život, který chtěla.

Myslíme, že paní Trávová tuto situaci zvládla dobře. Nikdy se nevzdala a to je to nejdůležitější. Má strašně moc energie a vypadá skvěle. Na paní Trávovou budeme vždy vzpomínat jako na tu silnou, sebevědomou ženu, která se nikdy nevzdala.

Základní škola Jeseniova

Jeseniova 96/2400, 130 00 Praha 3 - Žižkov

A když nám bude nejhůře, vzpomeneme si na terezínskou hymnu.

„Ta má slova: A všechno jde, když se chce, za ruce se vezmeme a na troskách ghetta budeme se smát.“

Chtěly bychom tímto paní Haně Trákové poděkovat za to, že nám vyprávěla svůj příběh, i když to pro ni bylo jistě velmi těžké vzpomínání a že jsme se vůbec s paní Tráovou mohly setkat. A také děkujeme organizaci Post Bellum, že jsme se mohly tohoto projektu zúčastnit.

